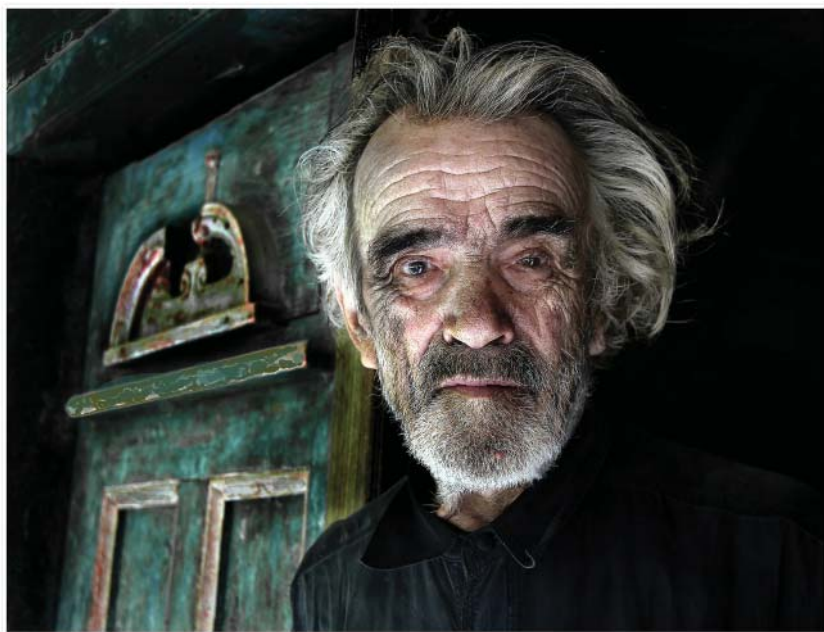

HERMAN ČATER

FOTOGRAFIJE

GALERIJA KULTURNEGA
DOMA GOR. RADGONA

26. DECEMBER 2011
31. JANUAR 2012

HERMAN ČATER

Herman Čater je Celjan, a član FK Maribor, kar pomenljivo kaže na njegovo fotografsko usmeritev. Čatrova fotografija sega na različna področja, je portretist in krajinar, lirično razpoložen opazovalec razkošne narave in žanrsko realističen dokumentarist vsakdanjih prizorov. Fotografira na poteh po Sloveniji, s kamero pa se odpravlja tudi daleč stran, v Toskano, na Škotsko, v Emirate, Sibirijo...

V letu 2008 se je poklonil Stojanu Kerblerju ob njegovi sedemdeset letnici in naredil serijo mojstrovih portretov; Stojan Kerbler slavi kot predan mentor mlajšim ustvarjalcem in tudi Čatru je dragocen sogovornik. Čatrove fotografije so črno-bele in barvne- slednje prevladujejo, pri čemer avtor skrbno kontrolira barvno skalo. Pozoren je na barvne kontraste, ki ji mehča z megličastimi prehodi, ter izrablja nasprotno svetlobo, ki razblinja ostre forme. Poznavalci so Čatrove fotografije opazili, njihovo kakovost pa potrjujejo tudi mnoga domača in mednarodna priznanja.

Posebno pozornost je vzbudila njegova serija fotografij, ki jih je Čater posnel na domu ostarelega in sedaj že pokojnega moža v hribovitih krajih v osrčju Slovenije. Malokdo zaide do na pol podrte in v strmino postavljene lesene kočice, kamor vozi le kolovoz. Osamljeni možakar se je razveselil fotografovega obiska, spoprijateljila sta se in dovolil mu je fotografirati. Serija nas seznanja s hišo in življenjem njenega nenavadnega prebivalca. Posnetki zunanjsčine revščino doma zagrinjajo v romantično razpoloženje razcvetele pomladi, notranjost pa prikaže drugačno podobo. Fotografija sistematično našteva skopo notranjo opremo: štedilnik, iz katerega seva rdeča svetloba ognja, Križanega na steni in še enega nekoliko manjšega na mizi, poročno fotografijo in še eno, ki prikazuje mlado ženo, lončeno peč v kotu, razmetano posteljo, počene lonce, zavržene steklenice... Možakarja so zaznamovali beda in osamljenost, bolezn, pomanjkanje, cigarete in tudi pijača. Starčeve podobe gledalcev ne morejo pustiti ravnodušnih. Občutki krivde in sočutja so prvi odzivi, ki pa ob skrbnem ogledovanju ne prevladujejo. Čater je tovrstno branje presešel s pretanjeno rabo svetlobe in ponudil več plasti razumevanja svojih podob. V raztrgano kočico zunanja luč vdira skozi majhna okna, Čater pa je zmožgel ujeti njene magične odseve ob robovih predmetov na grebenih razpokanega ometa, v odbleskih okrušenih kozarcev in krožnikov, na obrazu svojega prijatelja pa je zabeležil soj iz razbeljene peči in sončne žarke, ki prodirajo skozi razmaknjene deske gošpodarske lope.

Kompozicije, na katerih je starec prikazan v molitvi, zatopljen v prebiranje rožnega venca ali zazrt v razpelo, pa zajema naravnost mistično razpoloženje. V religiozno misel vodi več motivov, med njimi tudi prizor, ko starec reže hlebec kruha, ali portret z ovcama v hlevu. Čatrova serija fotografij z naslovom »Pozabljen« je sociološka študija, a tudi fotografov razmislek o življenjskih vrednotah. Fotografije so deloma črno-bele in deloma barvne. Barvni posnetki se odmikajo od pričakovane barvne skale, odtenki prehajajo v komaj verjetne, včasih tudi fluorescentne tone in poudarjajo nadrealnost situacije. Primerjave s sorodnimi serijami v slovenski fotografiji so možne, še najbližji se zdijo Kerblerjevi »Haložani«. Podobno kot pri Kerblerjevi pripovedi o življenju, ki ga danes skorajda ni več, se je potrebno tudi pri ogledovanju Čatrove serije izogibati skušnjavam, ki vodijo v senzacionalnost. Šele ko vsebino fotografij dojamemo na splošno človeški ravni in ko zaznamo njihove formalne vrednosti, se nam odprejo v vsej svoji sporočilnosti, ki tragično usodo pozabljenega starca postavljajo v jedro izpraševanja o smislu bivanja.

Dr. Marjeta Ciglencečki

Herman Čater

se je rodil leta 1941 v Celju. Diplomiral je iz angleškega jezika in angleške književnosti. V svet fotografije ga je popeljal oče že v mladosti, resneje pa se je začel ukvarjati s fotografijo po letu 1996, ko je imel prvič sprejeto fotografijo na državni razstavi v Mariboru, istega leta pa tudi prvo samostojno razstavo v Celju. Je član FK Maribor. Leta 2006 je bil pobudnik in soustanovitelj Društva fotografov Svit v Celju.

Zadnja leta je med najuspešnejšimi fotografi v Fotografski zvezi Slovenije - FZS. Mednarodna zveza za umetniško fotografijo FIAP mu je leta 2008 podelila naslov EFIAP (Excellence FIAP), Umetniški svet FZS pa naziv MF FZS (Mojster fotografije).

Do sedaj je imel preko 100 samostojnih razstav v Sloveniji, Italiji, Avstriji, ZDA, Nemčiji, Hrvaški, Slovaški, Saudski Arabiji in Sibiriji ... ter prejel več kot sto domačih in mednarodnih nagrad.

Izbor nagrad zadnjega obdobja:

Emzin, fotografija leta, ožji izbor (2008); Gran tour delle Colline - najboljši avtor, štiri zlate medalje; In spot light pri Black& White magazinu, za kolekcijo portretne fotografije (objava v fotografski reviji v ZDA) (2009); Nominacija pri „World Photographic Art Magazine“ z dvema fotografijama (sodelovalo je 92 držav) (2009); Ožji izbor na tekmovanju „Photographic Portrait Prize 2009“, London (2009); Prva nagrada na pregledni slovenski razstavi (2009); FIAP bronasta medalja v Turčiji (2009); Medalja v Novgorodu, Rusija (2009); Medalja v Tokiju (2009); Emzin, fotografija leta, ožji izbor (2010); Druga nagrada na državni pregledni razstavi (2010); Merit award Black and White magazine, ZDA (2010); Zlata medalja na FIAP salonu na Cipru (sodelovalo 7400 fotografov iz 114 držav) (2010); Grang prix in zlata FIAP medalja v Abu Dhabiju (2010); Srebrna FIAP medalja v Beogradu, Srbija (2010). Letos je sodeloval na 11 mednarodnih salonih in dobil 13 nagrad.

Živi in ustvarja v Celju.

GSM: 040 650 925, e-mail: herman.cater@t-1.si

VLJUDNO VAS VABIMO NA ODPRTJE IN OGLEDE RAZSTAVE

HERMAN ČATER FOTOGRAFIJE

ODPRTJE RAZSTAVE BO V PONEDELJEK, 26. DECEMBRA 2011,
OB 16. URI, V GALERIJ KULTURNEGA DOMA
V GORNJI RADGONI

RAZSTAVA BO NA OGLEDE DO 31. JANUARJA 2012

GALERIJA JE ODPRTA V ČASU URADNIH UR KULTPROTUR-A.

